

ÕIEND RIIKLIKU JÄRELEVALVE LÄBIVIIMISE KOHTA KESKLINNA LASTEAIAS TÜRIL

I. Sissejuhatav osa

1. Riiklik järelevalve viidi läbi Kesklinna Lasteaias Türi. Läbiviimise aluseks on Järva maavanema korraldus 9.09.2008. a nr 567.
2. Järelevalve läbiviimise eesmärgiks on hinnata laste koolivalmiduse toetamist Kesklinna Lasteaias. Järelevalve viidi läbi 5.–8. jaan 2009. a. Järelevalve viisid läbi Järva Maavalitsuse haridus- ja kultuuriosakonna juhataja kohusetäitja Eevi Tüüna ja peainspektor Anne Viljat.
3. Järelevalve käigus tutvuti lasteasutuse kasvukeskonnaga, vesteldi lasteasutuse juhatajaga, juhataja asetäitjaga õppe- ja kasvatusalal, pedagoogidega, lastevanematega, vaadeldi õppe- ja kasvatustegevusi vanemas rühmas ja liitühmas, tutvuti lasteasutuse dokumentatsiooniga ning analüüsiti seda.
4. Lühülevaade lasteasutusest:
 Kesklinna Lasteaed on munitsipaallasteasutus, aadress: Vabaduse 2a, Türi 72211;
 Lasteasutuse pidaja on Türi vald;
 Lasteasutuses toimub õppe- ja kasvatustegevus eesti keeles;
 Laste arv on 151;
 Pedagoogide üldarv on 18, koos juhtkonnaga 20.

II. Olukorra kirjeldus ja analüüs

Laste koolivalmiduse toetamine

1. Koolieelikute õpetajate kvalifikatsioon ja ametijärgud (tabel 1 ja kirjeldus ning analüüs)

Tabel 1. Koolieelikute õpetajate kvalifikatsioon ja ametijärgud

Haridus	Koolieelikute õpetajate arv, kes on läbinud eelkoolipedagoogika alase tasemekoolituse		Koolieelikute õpetajate arv, kes on läbinud muu pedagoogilise tasemekoolituse ja 160-tunnise eelkoolipedagoogika kursuse		Koolieelikute õpetajate arv, kes on läbinud muu tasemekoolituse ja 320-tunnise eelkoolipedagoogika kursuse		Koolieelikute õpetajate arv, kes on läbinud eripedagoogika alase tasemekoolituse		Koolieelikute õpetajate arv, kes on läbinud muu pedagoogilise tasemekoolituse ja 320-tunnise eripedagoogika kursuse		Koolieelikute õpetajate arv, kes läbivad kvalifikatsiooni-nõuetele vastavat taseme- või täienduskoolitust	
	Dokumendid (edaspidi <i>Dok</i>)	Eesti Hariduse Infosüsteem (edaspidi <i>EHIS</i>)	Dok	EHIS	Dok	EHIS	Dok	EHIS	Dok	EHIS	Dok	EHIS
Kõrg	2	2										
Keskeri	3	3										
Muu												
Kokku	5	5										

Koolieelikute õpetajate kvalifikatsiooni vastavus nõuetele	Koolieelikute õpetajate arv	Koolieelikute õpetajate arv EHSes	Selgitus
Õpetajate arv, kelle kvalifikatsioon vastab nõuetele	5	5	Koolieelikuid õpetab kuus õpetajat, neist viiel on eelkoolipedagoogika alane haridus (kahel kõrg-, kolmel keskeriharidus).
Õpetajate arv, kelle kvalifikatsioon ei vasta nõuetele	1	1	Liikumisõpetajal on pedagoogiline kõrgharidus, puudub 160-tunnine eelkoolipedagoogika kursus.
Kokku	6	6	

Pedagoog-metoodiku ametijärguga koolieelikute õpetajate arv		Vanempedagoogi ametijärguga koolieelikute õpetajate arv		Pedagoogi ametijärguga koolieelikute õpetajate arv		Noorempedagoogi ametijärguga koolieelikute õpetajate arv		Ametijärguta koolieelikute õpetajate arv		Koolieelikute õpetajate arv kokku	
Dok	EHIS	Dok	EHIS	Dok	EHIS	Dok	EHIS	Dok	EHIS	Dok	EHIS
-	-	2	2	4	4						

1. Koolieelikuid õpetab kokku kuus õpetajat: neli rühmaõpetajat, muusikaõpetaja ja liikumisõpetaja.
2. Viiel õpetajal on läbitud eelkoolipedagoogika alane tasemekoolitus, neist kahel õpetajal on kõrgharidus. Nimetatud õpetajad vastavad haridusministri 26. augusti 2002. a määrusega nr 65 kehtestatud kvalifikatsiooninõuetele.
3. Liikumisõpetajal on pedagoogiline kõrgharidus (kehalise kasvatuse ja spordi õpetaja) ning ta on kahe aasta jooksul läbinud 178 tunni ulatuses erinevaid koolitusi, puudub aga 160-tunnine eelkoolipedagoogika kursus, mille tõttu ei saa teda lugeda kvalifikatsiooninõuetele vastavaks (haridusministri 26.08.2002 määruse nr 65 „Pedagoogide kvalifikatsiooninõuded“ § 18 p 2).
4. Kaks koolieelikute õpetajat on atesteeritud vanempedagoogiks, neli õpetajat on pedagoogi ametijärguga.
5. Liikumisõpetajale pedagoogi ametijärgu omistamine ei ole õigustatud, sest õpetajal on läbimata eelkoolipedagoogika alane koolitus.
6. Lasteaia liikumisõpetajatele mõeldud kursusi korraldatakse väga harva, seepärast ei ole liikumisõpetaja leidnud endale sobivat koolitust.
7. Järelevalve läbiviimise käigus leiti õpetajale 160-tunnine eelkoolipedagoogika kursus, mis algab jaanuari lõpus.
8. Lasteaias tähtsustatakse erialast enesetäiendamist: õpetajad osalevad pidevalt erinevatel koolitustel ning kasutavad saadud teadmisi õppe- ja kasvatustegevuste läbiviimisel.
9. Lasteasutus on kõik nõutud andmed kandnud Eesti Hariduse Infosüsteemi.

2. Koolieelikutele loodud võimalused õppe- ja kasvatustegevuseks (tabel 2 ja kirjeldus ning analüüs)

Tabel 2. Koolieelikute arv lasteasutuses

Rühma nimetus	Rühmade arv	Koolieelikute arv		Koolieelikute arv, kes eelmisel õppeaastal omandasid alusharidust kodus	Koolieelikute arv, kelle kodune keel ei ole eesti keel	Erivajadustega koolieelikute arv	Koolieelikute arv, kellele on võimaldatud logopeediline abi	Koolieelikute arv, kellel on eelmisel õppeaastal koolikohustuse täitmise edasi lükatud
		T	P					
Vanem rühm	1	8	13	-	-	-	7	-

Liitühm	1	2	8	1	-	-	6	1
Eriühm								
Sobitus-ühm								
Kokku	2	10	21	1	-	-	13	1

1. Kesklinna Lasteaias on 8 rühma ja 151 last (seisuga 01.01.2009).
2. Koolieelikuid on kokku 31: vanemas rühmas 21, liitühmas 10 koolieelikut. Türi Vallavalitsus on nõustunud laste arvu suurendamisega rühmas ühe lapse võrra.
3. Kõikidele koolieelikutele, kelle vanemad seda soovisid, on loodud võimalus käia teeninduspiirkonna lasteasutuses.
4. Lasteasutuse juht on kinnitanud oma käskkirjaga rühmade nimekirjad.
5. Kõikide koolieelikute kodune keel on eesti keel.
6. Lasteaias on üks eelmisel õppeaastal kodus alusharidust omandanud koolieelik.
7. Erivajadustega koolieelikuid lasteaias ei ole.
8. Logopeedilist abi võimaldatakse 13 lapsele, s.t ligi 42%-le koolieelikutest.
9. Ühel koolieelikul on koolikohustuse täitmine edasi lükatud.

3. Õppe- ja kasvatustegevuse planeerimine (tabel 3 ja kirjeldus ning analüüs)

- 3.1 Koolieelikute õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel on õpetajad lähtunud laste eripärast.
- 3.2 Koolieelikute õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel on tagatud õppe- ja kasvatustegevuse valdkondade integratsioon.
- 3.3 Õpetajad kavandavad individuaalse töö erivajadustega lastele koostöös logopeedide, eripedagoogide ja lastevanematega.
- 3.4 Õpetajad kannavad päevikusse andmed läbiviidud õppe- ja kasvatustegevuste kohta.

Tabel 3. Rühmade õppe- ja kasvatustegevuse planeerimine ja dokumenteerimine

Rühmade õppe- ja kasvatustegevuse planeerimine	Selgitus
Õpetajad lähtuvad õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel laste eripärast – individuaalsus, huvid, vanus, sugu, kodune keel ja kultuurikeskkond	Rühma õppe- ja kasvatustegevuse kavandamise aluseks on koolieelse lasteasutuse riiklikule õppekavale tuginev lasteaia õppekava, lasteaia õppe- ja kasvatustöö üldeesmärgid ja põhimõtted ning õppeaasta eesmärgid. Arvestatakse ka lapse arengu eeldatavaid tulemusi ja arengu hindamise tulemusi, laste vanust. Rühmade tegevuskavades kajastuvad õppe- ja kasvatustegevuse peaesmärgid ja põhimõtted, õppeaasta eesmärgid, rühma iseloomustus (poisid-tüdrukud, erivajadustega laste arv, muukeelsed lapsed), päevakava, üritused rühmas, lapse arengu hindamise korraldus, lastevanemate koosolekud, õppematerjalid. Rühma õppe- ja kasvatustegevuse plaanis kavandatakse kuude kaupa lapsest lähtuvad nädala eesmärgid, temaatika, õppesisu ja -tegevused. Rühmade tööplaanid on ühtse korrektse vormistusega. Rühma õppe- ja kasvatustegevuse planeerimine on

	paindlik, vajadusel tehakse plaanidesse muudatusi, arvestatakse laste huve, soove ja meeleolusid. Lastel on võimalus teema piires vabalt valida tegevusi ja mänguvahendeid, õpetajad suunavad neid mängima arendavaid mänge (nt arvutimängud vastavalt individuaalsele arenguvajadusele). Planeerimisel arvestatakse laste vanusega: liitühmas planeeritakse vanematele ja noorematele lastele erinevad tegevused; ka rühma õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkides kajastuvad laste vanusest tingitud erisused („Luu abivalmidusele, empaatiale ja eeskujule rajanev mikrokliima, mis arendab eri vanuses laste sotsiaalseid oskusi“). Laste vanusega arvestatakse ka peokavade koostamisel. Koolieelikutele planeeritakse rohkem õppekaike kodulinnas, selle ümbruses ja kaugemalgi. Kui rühmas on uustulnuk, seatakse eesmärgiks toetada lapse arengut individuaalsete tegevuste abil ning seeläbi viia lapse areng rühmaga samale tasemele. Rühma päevakavasse on planeeritud aeg täiendavaks individuaalseks tööks lastega (hommikuti ja õhtuti). Väheste sotsiaalsete oskustega laste puhul pööratakse erilist tähelepanu lapse julgustamisele, tema suhtlemisoskuse ja enesekindluse suurendamisele. Õppe- ja kasvatustegevuste ning mängu juures ei rõhutata soolisi erinevusi: vastavalt laste soovile muudetakse soorolle (lapsi köidavad mittetraditsioonilised tegevused). Õppe- ja kasvatustegevuste planeerimisel arvestatakse, et tegevused pakuksid huvi nii poistele kui ka tüdrukutele. Selle väljaselgitamiseks on läbi viidud küsitlusi, ka mänguvahendite muretsemisel on küsitud laste arvamust.
Õppe- ja kasvatustegevuse valdkonnad on seotud tervikult lastele tuttavate ümbritsevat keskkonda käsitlevate teemadega	Õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimise aluseks on üldõpetuslikud põhimõtted. Lähtutakse lastele tuttavast ümbritsevast keskkonnast. Koduloolist põhimõtet viiakse lasteaia ellu silmapaistvalt mitmekesise tegevusega. 2008/09. õa on üks lasteaia tegevuse peaeesmärgi rahvuskultuuri tutvustamine ja hoidmine („Eesti rahvuskultuuri kanname põlvest põlve“). Üldteemast tulenevad kuude teemad (rahvarõivad, rahvustoidud, rahvakombed, rahvalaulud ja -mängud, muinasjutud, mõistatused, rahvuslik käsitöö). Lapsi õpetatakse tundma ja austama eesti kultuuritraditsioone. Aastaeesmärgiga seonduvalt muretsetakse koolieelikute rühmale rahvarõivad (projekt „Türi rahvarõivas – meie rahvuskultuuri ja kodutunde looja“; 15 kmpl poistele ja 15 kmpl tüdrukutele). Sellega kaasnevad erinevad tegevused lasteaia ja väljaspool (õppekäigud käsitöömeistrite juurde, rahvariide kudumise ning vöö punumise katsetamine jms). Koolieelikute rühmas korraldati rahvarõivanäitus, samuti rahvuslik jõulupidu Kurgja

	talumuuseumis. Kogu rahvuskultuurialase tegevuse võtab kokku kevadel toimuv lasteaia laulu- ja tantsupeoke. Lastevanemate hinnangul on kõik rahvuskultuuriga seonduv lasteaias väga hästi õnnestunud. Lasteaia aastaeesmärk on seotud Järvamaa rahvarõiva-aastaga (2008). Lasteaias korraldatakse palju õppekäike ja -ekskursioone, alustades lähemast ümbrusest ja liikudes edasi kaugemale (nt koolieelikute õppekäigud tallu, rabasse, karstialale, muuseumi, sõpruslasteaeda jne). Lastele on tutvustatud nii elusloodust kui ka tehiskeskonda. Õppekäikude korraldamisel lähtutakse õppe- ja kasvatustegevuse aastaeesmärkidest ning laste huvidest ja soovidest. Õppe- ja kasvatustegevuse valdkonnad moodustavad terviku ning on omavahel lõimitud. Otsitakse ja rakendatakse järjest uusi võimalusi: 2008/09. õa üheks eesmärgiks on arendada matemaatikateadmisi ja -oskusi tervistavates õuetegevustes (ühendatakse matemaatika, vaatlemine-uurimine, õuesõpe, liikumine värskes õhus). Koolieelikutel on õues üks matemaatikategevus nädalas. Liiklustemaatika käsitletakse läbi erinevate valdkondade. Õuesõppe, liikluskasvatuse ja liikumise lõimimiseks rajati lasteaia territooriumile liiklusrada koos teekattemärgistuse ja liikluskäikudega. Õuetegevuste käigus õpivad lapsed selgeks liiklusreeglid ja harjuvad käituma reaalses liiklusolukorras (sh ka jalgrattaga liigeldes). Tervist edendava lasteaiana viib Kesklinna lasteaed palju tegevusi läbi õues (õppetegevused, mängud, õuepeod, spordipäevad). Lasteaia territooriumil on loodusrada koos vajaliku märgistusega (projekt „Lasteaia õpperada kui õuesõppe vahend“). Koolieelikute puhul rakendatakse õuetegevustes avastusõpet, samuti praktiseeritakse rühmatööd. Muusikaõpetust lõimitakse värvide õpetusega. Palju võimalusi lõimimiseks pakub arvutamine. Õppe- ja kasvatustegevused on mitmekesised, toetuvad lapse loomulikule huvile. Lapsed on omandanud eakohased õpi- ja sotsiaalsed oskused, oskavad seostada uusi teadmisi varem õpituga, osalevad aktiivselt õppetegevustes. Lapsi kaasatakse tegevuste kavandamisesse, lähtudes lapse huvist ümbritseva keskkonna vastu (vaadeldud tegevuste põhjal).
Õpetajad kavandavad individuaalse töö erivajadustega lastele koostöös logopeedide, eripedagoogide ja lastevanematega	Üheks lasteaia õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtteks on lapse individuaalsuse ja arengupotentsiaali arvestamine. Sellest põhimõttest peetakse kinni kõigi laste, sh erivajadustega laste õpetamisel-kasvatamisel. Õppekava uuendamisel keskendus üks töörühm erivajadusega lapse arengu toetamisele. Lasteaia

	Õppekavas on sätestatud erivajadusega lapse arengu toetamise põhimõtted ja korraldus. Töötati välja individuaalse arenduskava koostamise põhimõtted ja korraldus. Õppekavas on fikseeritud ka erinevate osapoolte ülesanded erivajadusega lapse arendamisel. Individuaalne arenduskava koostatakse kindlaks perioodiks, mille lõpus tehakse kokkuvõte. Tulemused fikseeritakse lapse arengumapis, vaatluslehtedel. Vajadusel seatakse uued eesmärgid ja korrigeeritakse arenduskava. Erivajadustega laste toetamine toimub rühmaõpetajate, liikumis- ja muusikaõpetaja, logopeedi, tervishoiutöötaja, õpetajaabi, juhtkonna esindaja ja lapsevanema koostöös. Lapse erivajadusi märkavad esmalt rühmaõpetajad, kes jälgivad last. Seejärel pöörduvad õpetajad lapsevanema poole ja soovivad talle logopeedi konsultatsiooni, arutavad probleemi logopeediga ja otsivad koos lahendusi. Vajadusel soovitatakse lapsevanemal pöörduda mõne teise spetsialisti poole (psühholoog). On koostatud esimesed arenduskavad diagnoositud erivajadustega lastele (4-a rühmas), millega seati reaalsed eesmärgid lapse arendamisel. Edaspidi hakatakse individuaalseid arenduskavasid koostama ka arenguliste erivajadustega lastele. Individuaalse töö läbiviimisel arvestatakse lapse terviseprobleemide või muude iseärasustega (kuulmine-nägemine, vasakukäelisus, krooniline haigus jms). Pedagoogid kasutavad lapse erivajadusega sobivaid õpetamis- ja kasvatamismeetodeid. Erivajadustega lapsele tagatakse soodne kasvukeskkond ja eduelamus. Terviseprobleemidest tingitud erivajadustega lapsi püütakse aidata lemmiktegevuse kaudu või läbi mängu. Lasteaias valminud uue õppekava kohaselt hakatakse rühmapäevikusse planeerima erivajadustega lastega tehtavat tööd. Koolieelikute hulgas ei ole diagnoositud erivajadustega lapsi.
Õpetajad kannavad päevikusse andmed läbiviidud õppe- ja kasvatustegevuste kohta	Õpetajad on kandnud päevikutesse andmed lapse ja tema vanemate, lapse tervise, samuti õppe- ja kasvatustegevuste ning lapse kõne uurimise kohta. Päevikutes kajastuvad ka lasteaia õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid, põhimõtted, õppe- ja kasvatustegevused. Päevikud on nõuetekohaselt täidetud. Päevikus analüüsivad ja hindavad õpetajad õppe- ja kasvatustegevuste õnnestumist ning kavandavad edasise tegevuse laste arendamiseks. Sissekannetest nähtub lastega tehtav individuaalne töö. Päevikutes ilmneb õppe- ja kasvatustegevuse valdkondade lõimumine, samuti lähtumine õppeaasta eesmärkidest ja nädala teemast.

3.1 Õpetajad tutvuvad rühma saabunud lapsega esmalt küsitluslehe kaudu, mis annab hea ülevaate lapse tervise, arengu, iseloomu ja koduste olude kohta. Eelteadmised laste arengu ja eripära kohta võimaldavad täpsemini planeerida õppe- ja kasvatustegevusi.

Õpetajad lähtuvad õppe- ja kasvatustegevuste planeerimisel lasteaia õppekavast, õppe- ja kasvatustöö põhimõtetest ja eesmärkidest, õppeaasta eesmärkidest, laste arengu eeldatavatest tulemustest ja arengu hindamise tulemustest. Planeerimisel leiab vähem kajastamist laste eripära.

Rühmade tegevuskavade üks osa on rühma iseloomustus, sh erivajadusega laste ja muukeelsete laste arv. Rühma iseloomustust täpsustades, laste erivajadusi välja tuues on võimalik õppe- ja kasvatustegevusi planeerides laste erivajadusi senisest enam arvestada.

Õppe- ja kasvatustegevuste läbiviimisel arvestatakse laste eripäraga – eelkõige arvestatakse laste vanust, huve, arengulisi erisusi, tervist.

Lastel on võimalik õppe- ja kasvatustegevuste käigus teha valikuid, mis õpetab last nägema oma tegevuse tulemusi.

3.2 Õppe- ja kasvatustegevuse aluseks on üldõpetuslik põhimõte. Õppe- ja kasvatustegevuse valdkonnad moodustavad ühtse terviku. Planeerimisel loimitakse eri valdkondade sisu ja tegevused. Õppe- ja kasvatustegevuste loimimisse suhtutakse loovalt, otsitakse ja rakendatakse järjest uusi võimalusi. Koduloolise põhimõtte järgimise ja eesti kultuuritraditsioonide väärtustamise osas on lasteaed saavutanud märkimisväärselt häid tulemusi.

Õppe- ja kasvatustegevused on mitmekesised, toetuvad lapse loomulikule huvile. Lapsed on õppetegevustes ja nende kavandamises aktiivsed osalejad.

Rühmaõpetajate, muusikaõpetaja ja liikumisõpetaja vahel on hea koostöö: rühma õppe- ja kasvatustegevuste planeerimisel ja läbiviimisel tegutsetakse ühtse meeskonnana.

Õpetajad viivad läbi lahtisi tegevusi, mille kaudu antakse edasi häid pedagoogilisi kogemusi ning parandatakse vastastikku õpetamisoskusi; ühtlasi tõhustab see ka õpetajatevahelist koostööd.

Lahtiste tegevuste vaatlemine võimaldab läbi viia sisehindamist: tegevusi analüüsitakse, õpetaja saab tagasiside, kuidas tegevus õnnestus. Juhataja asetäitja õppe- ja kasvatusalal nõustab õpetajaid süstemaatiliselt meetodika küsimustes.

Lahtiste tegevuste läbiviimisel lähtutakse õppeaasta eesmärgist: 2008/09. õa on tähelepanu all õues toimuvad matemaatikategevused.

Lasteaia juhtkond ja õpetajad on avatud uutele ideedele ja arenguvõimalustele, mida tõendab asutusele omistatud Järvamaa koolitussõbralikuma organisatsiooni nimetus (sügis 2008).

Tunnustust väärrib, et lasteaias pööratakse suurt tähelepanu laste tundekasvatusele – rahvarõivaprojekti üheks eesmärgiks oli lasta koolieelikutel kogeda tunnet, mille annab rahvarõivaste kandmine; nooremad lapsed kuulavad unelaule vanavanaema aegadest jms.

3.3 Lasteaia õppekava on uuendatud ning selle üldosa viidud kooskõlla koolieelse lasteasutuse riikliku õppekavaga.

Lasteaia õppe- ja kasvatustegevuse üheks põhimõtteks on lapse individuaalsuse ja arengupotentsiaali arvestamine. Sellest lähtuvalt on välja töötatud erivajadustega laste arengu toetamise põhimõtted ja kord ning individuaalse arenduskava koostamise põhimõtted ja kord. Nimetatud dokumentidest lähtuvalt kavandavad individuaalse töö kõik lapsega tegelevad õpetajad koos juhtkonna esindaja, logopeedi ja lapsevanemaga. Vajadusel suunatakse lapsevanem koos lapsega vastava spetsialisti vastuvõtule.

Koolieelikute seas ei ole diagnoositud erivajadustega lapsi, mistõttu ei vaja keegi individuaalset arenduskava. Edaspidi on kavas hakata koostama arenduskavu ka arenguliste erivajadustega lastele.

Õppe- ja kasvatustegevuste läbiviimisel arvestatakse lapse individuaalsust.

3.4 Õpetajad on kandnud päevikutesse andmed läbiviidud õppe- ja kasvatustegevuste kohta. Neis analüüsivad ja hindavad õpetajad tegevuste õnnestumist ning sellest lähtuvalt kavandavad uued ülesanded laste arendamiseks.

Päevikute sissekannetest ilmneb õppe- ja kasvatustegevuse valdkondade lõimumine, samuti lähtumine õppeaasta eesmärkidest ja nädala teemast. Päevikud on korrektselt täidetud.

3.5 Lasteasutuse kasvukeskkond.

1. Lasteaed valmis 1974. a 12-rühmalisena. Hetkel on lasteaia 8 rühma.
2. Lasteaiahoone on täielikult renoveeritud. Inventari on püütud uuendada vastavalt rahalistele ressurssidele, kuid need pole olnud piisavad. Esmajärjekorras vajavad väljavahetamist esikukapid ja ühe rühma voodid.
3. Maja ruumilahendusega on tagatud avar kasvukeskkond lastele ja head töötingimused personalile.
4. Laste kasutuses olevad ruumid on puhtad, hubased, esteetiliselt kujundatud. Kasvukeskkond võimaldab üksi ja ühistegevusi.
5. Õppe- ja mänguvahenditega on rühmad hästi varustatud, materiaalne baas tagab laste hea kooliks ettevalmistuse.
6. Mänguvahendite muretsemiseks on igale rühmale eraldatud raha, mille kasutamise otsustavad rühma õpetajad, arvestades ka laste arvamust. Eelistatakse arendavaid mänguasju.
7. Töökoolieelikutega kasutatakse töövihikut. Selle valimisel on kriteeriumiks lapse maksimaalne arendamine, samuti peetakse silmas töövihiku lapsepärast.
8. Lasteasutuses on raamatukogu ja meetoodiline kabinet. Õpetajad saavad oma töös kasutada kaasaegseid tehnilisi vahendeid, igas rühmas on arvuti koos Interneti-ühendusega.
9. Liikumistegevuste läbiviimiseks valmis väike võimla maja keldrikorrusel. Vajalikud vahendid on olemas. Ujumaskäiakse linna ujulas.
10. Lasteaia saal jääb ühisürituste jaoks väikeseks, kuid lapsed on harjunud üksteisega arvestama.
11. Õuetegevusteks on igal rühmal oma mänguväljak koos varjualuse ja liivakastiga; lisaks on lasteaia ka ühine spordiväljak koos liiklusrajaga, kus omandatakse liiklusalased teadmised ja oskused.
12. Õueala varustatus on viimaste aastate jooksul paranenud – vananenud metallist vahendeid on välja vahetatud puidust õuevahendite vastu, lisandunud on uusi võimalusi õuetegevusteks nagu liiklusrada ja liumägi –, kuid õuealaga tervikuna ei saa veel rahule jääda. Õueala kaasajastamine on jätkuvalt prioriteediks laste kasvukeskkonna parendamisel.
13. Palju abi on olnud lastevanematest, kes on osalenud heakorratöödel ning aidanud parandada õueala funktsionaalsust (nt mängumajade ja -auto ehitamine vanemale rühmale, kelgumäe rajamine).
14. Õueala võimaldab läbi viia ka õuesõpet: lasteaia territooriumile rajati looduse õpperada, paljud integreeritud õpetustegevused toimuvad õues.
15. Lapsed tutvuvad õpitavate objektidega loomulikus keskkonnas: õppekäigud järve äärde, parki, tallu, vanemate töökohtadesse, erinevate looduslike koosluste kasvupaikadesse jne.

4. Laste toetamine (tabelid 4 – 5 ja kirjeldus ning analüüs)

4.1 Lasteasutuses on erispetsialistide ametikohtade loomisest lähtutud määrusega kehtestatud koolieelse lasteasutuse personali miinimumkoosseisust (tabel 4).

4.2 Lasteasutuses rakendatud tugisüsteemid toetavad koolieelikute arengut (tabel 5).

Tabel 4. Logopeedi, eripedagoogi, eesti keele õpetaja (lastele, kelle kodune keel ei ole eesti keel), tervishoiutöötaja ametikohad lasteasutuses

Töötaja	Ametikoha suurus	Ametikoha suurus EHISes	Selgitus
Logopeed	1,0	1,0	Alates 2009. a on logopeed töö koormusega 1,0. Varem oli logopeedil 0,5 ametikohta.
Eripedagoog	-	-	
Eesti keele õpetaja	-	-	
Tervishoiutöötaja	0,5		Tervishoiutöötajal on 0,5 ametikohta.
Muud erispetsialistid (sotsiaaltöötaja, psühholoog, ravikehakuuuri instruktor jne)	1,0	1,0	Liikumisõpetajal on 1,0 ametikohta.

Tabel 5. Tugisüsteemid lasteasutuses

Tugisüsteem	Tugisüsteem on olemas ja katab kõikide koolieelikute vajadused (jah/ei)	Selgitus
Logopeediline abi	Logopeediline abi katab kõikide koolieelikute vajadused	Logopeed lähtub oma töös lasteaia õppekavast, mis sätestab logopeedilise töö eesmärgid, põhimõtted, sisu ja korralduse, ning oma tööplaanist. Kõneravi vajavaid lapsi on lasteaias hetkel 36, neist 27 poissi ja 9 tüdrukut. Kuni 2009. a alguseni oli logopeedil 0,5 ametikohta, mille tõttu pööras ta 2008/09. õppeaasta alguses peatähelepanu koolieelikute kõne uurimisele (13 koolieelikut). Logopeed on läbi viinud kõikide koolieelikute kõne uuringud. Kõneuuringu alusel ja koostöös lapsevanema ning rühmaõpetajaga kavandatakse igale lapsele individuaalne raviplaan. Tavaliselt toimuvad individuaalsed kõneravitunnid lapsevanema juuresolekul: vanematele antakse juhiseid, kuidas aidata ja toetada last kodus. Logopeed nõustab ka rühmaõpetajaid ning annab teavet laste arengust. Logopeed osaleb erivajadustega laste individuaalse arenduskava koostamisel, samuti nõustab ta lapsevanemaid koolipikenduse taotlemise küsimuses. Logopeedil on olemas kõik tööks vajalik (tööruum, -vahendid, metoodilised materjalid).
Sobitusrühm	-	
Erirühm	-	

1. Koolieelse lasteasutuse personali miinimumkoosseisudest lähtuvalt ja laste arvu arvestades on lasteaias üks liikumisõpetaja ja üks logopeed, samuti tervishoiutöötaja (0,5 ametikohta).
2. Koolieelikute kõne uuringud on läbi viidud ning lapsed saavad vajalikku logopeedilist abi, mis katab kõikide koolieelikute vajadused.
3. Lasteaed on ühinenud liikumisega Tervist Edendav Lasteaed. Õppekavas on sätestatud lasteaia tervisekasvatuse eesmärgid ja korraldus. Sellest lähtudes pööratakse erilist tähelepanu tervislike harjumuste kujundamisele ning lapse tervisele ja arengule soodsa keskkonna loomisele, tehes seejuures koostööd kodudega.
4. Olulisel kohal laste tervise arendamisel on õuesõpe, mida kasutatakse erinevate õppe- ja kasvatustegevuste läbiviimisel.

5. Tähtsustatakse kehalist aktiivsust (hommikvõimlemine rühmas, liikumistegevused, rütmika, ujumine, spordipäevad jms).
6. Liikumisõpetajal on oluline osa lasteasutuse tervistedendavas tegevuses: ta viib läbi liikumistegevusi rühmas, lasteaia ühisüritusi ning osaleb tervisenõukogu töös.
7. Lasteaias toimub palju erinevaid sportlikke üritusi; sageli kaasatakse nendesse lapsevanemaid (perede spordipäevad, talispordinädal, Lillejooks, jüripäeva tähistamine, ujumispidu jm).
8. Tegutseb lasteaia 8-liikmeline tervisenõukogu, kes analüüsib ja hindab lasteasutuse olukorda terviseedenduse valdkonnas, teeb ettepanekuid olukorra parendamiseks ning aitab konkreetseid tegevusi ellu viia. Prioriteetsed valdkonnad on üldine terviseedendus, tervislik toitumine, õuesõpe, vigastuste ennetamine ja vaimse tervise hoidmine.
9. Tervishoiutöötaja jälgib laste tervist ning informeerib probleemide ilmnemisel vanemaid, samuti nõustab ta lapsevanemaid ja pedagooge lapse tervisega seotud küsimustes.
10. Tervishoiutöötaja aitab läbi viia tervisekasvatust: kaks korda aastas toimuvad kõikides rühmades vestlused teemadel, mis on fikseeritud lasteaia õppekavas.
11. Tervishoiutöötaja tegeleb laste toitlustamise küsimustega ja osaleb lasteaia tervisenõukogu töös.
12. Lasteaias rakendatud tugisüsteemid (logopeed, liikumisõpetaja, tervishoiutöötaja, õppe- ja metoodilised vahendid, ruumilised tingimused) toetavad kõikide koolieelikute arengut.

5. Laste arengu ja koolivalmiduse hindamine (tabel 6 ja kirjeldus ning analüüs)

- 5.1 Laste arengu hindamise põhimõtted ja korraldus on lasteasutuse õppekavas sätestatud.
- 5.2 Õpetajad ja eripedagoogid analüüsivad laste arengut.
- 5.3 Õpetajad lähtuvad koolieelikute arengu analüüsist õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimisel.

Tabel 6. Laste arengu ja koolivalmiduse hindamine

Laste arengu ja koolivalmiduse hindamine	Selgitus
Laste arengu hindamise põhimõtted ja korraldus on lasteasutuse õppekavas sätestatud	Lapse arengu hindamise põhimõtted ja korraldus, lapse arengu eeldatavad tulemused, tabelid lapse arengu jälgimiseks-hindamiseks on pedagoogilise nõukogu poolt kinnitatud ja lasteaia õppekavas sätestatud. Õppekavas on fikseeritud ka see, kuidas informeeritakse lapse arengust vanemat. Rühmaõpetajad tutvustavad lapsevanematele lapse arengu eeldatavaid tulemusi, hindamise põhimõtteid ja korraldust (lastevanemate koosolekute protokollid, vestlus lapsevanematega). Lasteaia pedagoogilise nõukogu otsusel kasutatakse lapse arengu hindamisel arengutabeleid, mis on koostatud vanuseastmete kaupa. Õppekavas on fikseeritud arengutabeli täitmise kord. Lapsevanematel on võimalik pidevalt tutvuda arengutabelitega ja saada õpetajalt selgitusi. Arengut hinnatakse kaks korda õppeaastas. Laste arengut kirjeldavad arengumapid, kuhu kogutakse jooksvalt lapse arengu näitajaid – arengutabelid, joonistused, töölehed, arenguveestluse kokkuvõte, lapsevanema küsitlusleht. Arengumappi võib õpetaja valikul koguda ka lisamaterjali. Arengumapp on aluseks arenguveestluste läbiviimisel lapsevanematega. Arenguveestluste läbiviimine on seni olnud rühmaõpetajate

	otsustada, kuid alates 2008/09. õa on arenguvestlused kohustuslikud. Selleks töötati välja uus arenguvestluste kord. Vestlused toimuvad üks kord õppeaastas. Arenguvestlus viiakse läbi lapsevanemale saadetud küsitluslehe ja arengumapi põhjal. Arenguvestluse kohta koostatakse kirjalik kokkuvõte.
Lasteasutuses hinnatakse laste koolivalmidust	Lasteaias hinnatakse laste koolivalmidust. Hindamise aluseks on koolieelikute eeldatavad üldoskused ja arengu eeldatavad tulemused. Lapse arengut kirjeldatakse lapsest lähtuvalt, tunnustatakse lapse arenemist. Lapse koolivalmiduse hindamiseks teevad kõik lapsega tegelevad pedagoogid sissekandeid arengutabelisse, kus kajastub lapse sotsiaalne, vaimne ja füüsiline areng (kehalise arengu kohta annab hinnangu liikumisõpetaja, muusikalise arengu kohta muusikaõpetaja, kõne arengu kohta logopeed). Arengutabelite väljatöötamises osalesid lasteaia õpetajad, samuti analüüsisid ja hindasid nad tabelite rakendumist. Lapse arengu hindamisel kasutatakse vaatlusmeetodit: lapsi jälgitakse igapäevatoimingutes, vabamängus, õpetaja suunatud tegevustes. Vajadusel küsitletakse last või antakse talle ülesandeid, samuti analüüsitakse loometöid. Lapsevanemaid teavitatakse lapse koolivalmidusest: individuaalsed vestlused, arengumapi ja vaatlustabeli tutvustamine, arenguvestlus koolieelikute vanematega üks kord aastas.
Koolieelikute arengu jälgimine on dokumenteeritud	Kõigi laste arengut kirjeldavad arengumapid, kuhu kogutakse lapse arengu näitajaid (laste joonistused, töölehed, arengutabelid, arenguvestluste kokkuvõtted, küsimustik lapsevanemale, laste tegevuste vaatluslehed, kunstitööd lapse valikul, tänukirjad, logopeedi hinnang lapse kõnele jm). Lasteaiast lahkudes saab laps oma mapi kaasa. Lisaks antakse talle tunnistus ja õiend. Arenguvestluste läbiviimine on dokumenteeritud – lapsevanem täidab küsimustiku, vestlusest tehakse kirjalik kokkuvõte (kajastab lapse paremaid oskusi ja omadusi ning arengut toetavaid kokkuleppeid). Arenguvestluse kokkuvõttele annab lapsevanem oma allkirja. Koolieelikute arengut kajastavad ka sissekanded õppe- ja kasvatustegevuse päevikus, õppe- ja kasvatustegevuse kokkuvõtted ja analüüsid.
Andmed laste kõne uuringu läbiviimise kohta kajastuvad õppe- ja kasvatustegevuse päevikus	Logopeed on läbi viinud kõigi laste kõne uuringud, selgitanud välja lapsed, kes vajavad kõneravi. Õppe- ja kasvatustegevuse päevikutes kajastuvad andmed laste kõne uuringu läbiviimise kohta. Lisaks sellele on logopeedil sisse seatud iga lapse kohta vihik, mis kajastab temaga tehtavat tööd (iseseisva harjutamise ülesanded, nõuanded lapse arendamiseks).

Õpetajad lähtuvad koolieelikute arengu analüüsi tulemustest õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimisel	Lasteaia õppekavas on sätestatud, et laste arengu hindamisel kogutud infot kasutatakse õppe- ja kasvatustegevuste planeerimisel. Lapsi hinnatakse kaks korda aastas. Sügisel selguvad lapse arengu valdkonnad, mis vajavad õppeaasta jooksul enam tähelepanu: seda arvestavad õpetajad oma töö planeerimisel ja läbiviimisel. Lastega, kelle areng on aeglasem või kes palju puuduvad, tegeldakse individuaalselt (rühma päevakava, sissekanded õppe- ja kasvatustegevuse päevikus). Vajadusel tehakse täiendavat tööd suurema rühmaga. Õppeaasta lõpus võimaldavad arengutabelid saada teavet lapse edenemisest, samuti hinnata õppe- ja kasvatustegevuse tulemuslikkust. Lasteaiaõpetajad teevad koostööd kooliõpetajatega, et saada tagasisidet laste kooliks ettevalmistuse kohta (ühised vestlusringid). See aitab õpetajatel oma tööd analüüsida ja hinnata ning edasises töös arvestada. Eelkõige peetakse tähtsaks sotsiaalsete oskuste omandatust. Koolieelikud käivad tutvumas oma tulevase kooli ja õpetajaga.

1. Lapse arengu hindamise põhimõtted ja korraldus on lasteaia õppekavas sätestatud. Samuti on õppekavas fikseeritud, kuidas teavitatakse lapsevanemat lapse arengust.
2. Pedagoogiline nõukogu on kinnitanud lapse arengu eeldatavad tulemused ja arengutabelid.
3. Lapsevanematele tutvustatakse lapse arengu eeldatavaid tulemusi, arengu hindamise põhimõtteid ja korraldust.
4. Õpetajad jälgivad süstemaatiliselt laste arengut. Seda iseloomustavad näitajad kogutakse arengumappi (arengutabelid, joonistused, töölehed, arenguveestluse kokkuvõtte, lapsevanema küsitlusleht, muu materjal).
5. Lasteasutuses hinnatakse laste koolivalmidust: hindamise aluseks on koolieelikute arengu eeldatavad tulemused.
6. Lapse arengut hinnatakse lapsest lähtuvalt, tunnustades saavutatut.
7. Koolivalmiduse hindamiseks teevad õpetajad ja logopeed kaks korda õppeaastas sissekandeid arengutabelisse.
8. Lasteaias koostatud arengutabelites kajastub lapse sotsiaalne, vaimne ja kehaline areng. Tabelid on põhjalikud, ülevaatlilikud ja hästi jälgitavad, võimaldavad täpselt kindlaks määrata lapse arengu vajadused.
9. Lapse arengu hindamisel kasutatakse põhiliselt vaatlusmeetodit.
10. Lapsevanemaid teavitatakse lapse koolivalmidusest: individuaalsed vestlused, arengumapi ja -tabeli tutvustamine, arenguveestlus.
11. Vastavalt 2008/09. õa kehtima hakanud arenguveestluste korrale viiakse kõikides rühmades üks kord õppeaastas läbi arenguveestlusi.
12. Arenguveestlused on aidanud kaasa usaldusliku vahekorra loomisele lapsevanemate ja rühmaõpetajate vahel.
13. Koolieelikute arengu jälgimine on mitmekülgset dokumenteeritud: arengutabelid, lapsevanema küsimustik, arenguveestluse kokkuvõtted, laste loovtööd ja tegevuste vaatluslehed, sissekanded õppe- ja kasvatustegevuse päevikus, sh logopeedi hinnang lapse kõnele jm.
14. Lasteaias viiakse läbi rahulolu-uuringuid nii täiskasvanutele (õpetajad-lapsevanemad) kui ka lastele (lapse mured ja hirmud, mida meeldib teha lasteaias, kuidas meeldivad lasteaia üritused, mida on

laps lasteaia õppinud, läbisaamine kaaslastega, milliseid mänguasju eelistatakse jne). Saadud informatsioon võimaldab hinnata õppe- ja kasvatustegevuse tulemuslikkust ja koolieelikute arengut, täiustada laste kasvukeskkonda ning korrigeerida lastega läbiviidavaid tegevusi.

15. Lapsevanemad on rahul lasteaia õppe- ja kasvatustegevusega, eriti kõrgelt hinnatakse ühisüritusi.
16. Lasteaia õppekavas on sätestatud, et laste arengu hindamisel kogutud infot kasutatakse õppe- ja kasvatustegevuste planeerimisel.
17. Sügisel selguvad iga lapse puhul valdkonnad, mis vajavad õppeaasta jooksul enam arendamist: arengutabelid annavad hea ülevaate, mida laps oskab hästi, keskmiselt või minimaalselt. Vastavalt sellele planeerivad õpetajad oma töö. Individuaalset tööd tehakse lastega, kelle arengulised erivajadused seda nõuavad.
18. Lasteaia õpetajad saavad oma töö tulemuslikkuse ning laste kooliks ettevalmistuse kohta tagasisidet koolist. Ühised arutelud võimaldavad ühtlustada erinevate haridusasutuste seisukohti laste arendamise osas.

6. Koostöö lastevanematega (tabelid 7 – 8 ja kirjeldus ning analüüs)

6.1 Õpetajad teevad laste kooliks ettevalmistamisel koostööd lastevanematega (tabel 7).

6.2 Õpetajad annavad laste arengust tagasisidet lastevanematele (tabel 7).

6.3 Õpetajad nõustavad lastevanemaid õppe- ja kasvatusküsimustes (tabel 7).

6.4 Lastevanemaid nõustatakse koolikohustuse täitmise edasilükkamise küsimuses (tabel 8).

Tabel 7. Koostöö lastevanematega

Koostöö lastevanematega	Selgitus
Lastevanematele on tutvustatud lasteasutuse õppe- ja päevakava ning töökorraldust	Üheks lasteaia õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtteks on koostöö lapsevanematega. Lasteaia õppekavas on sätestatud koostöö lapsevanematega, samuti hoolekoguga. Lastevanemate koosolekuid peetakse vähemalt kord aastas. Sügisel selgitatakse kõikides rühmades õppeaasta peaesmärke ning õppe- ja kasvatustegevuste sisu, lasteaia õppe- ja päevakava ning töökorraldust, rühma ühisürituste korraldamist, samuti laste arengu eeldatavaid tulemusi ning hindamise põhimõtteid ja korraldust (lastevanemate koosolekute protokollid). Lapsevanemale oluline info (tegevus- ja päevakava, nädala õppe- ja kasvatustegevuste plaan, menüü jms) asub rühma teadete tahvilil või infohoidikus, lisaks koostatakse vanematele infovoldikuid kodukorra kohta. Lasteasutusel on oma koduleheküljel Internetis. Vestlusest lastevanematega selgus, et nad on teadlikud aastaeesmärkidest ning kursis lasteaia töökorraldusega, lapse arengu hindamise korraldusega. Lastevanematel on võimalus ühisürituse planeerimises ja läbiviimises osaleda. Juhataja esitab lasteaia hoolekogule kord aastas aruande asutuse tegevusest, samuti tutvustatakse õppeaasta eesmärke ja antakse edasi muud vajalikku informatsiooni (hoolekogu protokollid). Hoolekogu liikmed tutvusid uue õppekavaga ja tegid selle täiendamiseks omapoolseid

	ettepanekuid.
Õpetajad annavad laste arengust individuaalset tagasisidet lastevanematele	Kõik vanemad saavad teavet lapse edenemisest nii igapäevaselt kui ka pikema perioodi kohta: igapäevased vestlused, arenguestlused, arengutabeli tutvustamine, päeva jooksul valminud loovtööde väljapanekud rühmas, kunstitööde näitused õppeaasta lõpus jm. Korraldatakse lahtiste uste päevi. Vanematel on võimalus osaleda koos lapsega rühma tegevustes, samuti käia mängupidudel, spordiüritustel, teatrietendustel jm. Rühma päevakavas on planeeritud aeg individuaalseteks kontaktideks lastevanematega.
Õpetajad nõustavad lasteasutuses käivate laste vanemaid õppe- ja kasvatusküsimustes	Õpetajad annavad vanematele tagasisidet lapse arengust ning nõustavad neid vajadusel õppe- ja kasvatusküsimustes (lapse kodune arendamine). Kõige rohkem nõustatakse vanemaid igapäevaste kontaktide käigus. Arenguestluse kokkuvõtte kooskõlastatakse vanemaga, samas antakse soovitusi lapse edasiseks toetamiseks. Arengutabeli tutvustamine annab vanemale täpse ülevaate lapse arengust. Lasteaias on korraldatud koolitusi lastevanematele, kuid huvi nende vastu on olnud tagasihoidlik (2008. a aastaeesmärgist lähtuvalt liikluskasvatuse koolitused). Vanematelt on küsitud nende koolitussoove. Õpetajad koostavad vanemate jaoks väljapanekuid laste arengut puudutavate artiklitega. Vanemaid nõustab ka logopeed (rühmakoosolekud, individuaalne nõustamine, soovitused lapse koduseks arendamiseks). Lasteaia eesmärkide ja põhimõtete tutvustamisega lastevanematele (õppekava ja muu dokumentatsiooni kättesaadavus) ühtlustatakse kodu ning lasteaia kasvatustegevuse põhimõtted ja väärtushinnangud. Lastevanemad hindavad võimalust saada õpetajatelt nõu ja abi.
Õpetajad nõustavad teeninduspiirkonnas alaliselt elavate lasteasutustes mittekäivate laste vanemaid nende soovil õppe- ja kasvatusküsimustes	Lasteaia õppekavas on fikseeritud, et teeninduspiirkonnas elavate koduste laste vanematele antakse soovi korral nõu õppe- ja kasvatusküsimustes. Üldjuhul ei kasuta lasteasutuses mittekäivate laste vanemad seda võimalust. Lasteaias tegutseb koduste väikelaste lauluring, kelle vanemaid nõustatakse nende soovil kasvatusküsimustes.

Tabel 8. Koolikohustuse täitmise edasilükkamise võimaldamine

Koolikohustuse täitmise edasilükkamise võimaldamine	Selgitus
Lastevanemaid nõustatakse koolikohustuse täitmise edasilükkamise küsimuses	Koolikohustuse täitmise edasilükkamist esineb väga harva, sest tavaliselt saavutavad kõik lapsed koolikõpsuse.

	Õpetajad on teadlikud kohustusest nõustada lapsevanemaid koolikohustuse täitmise edasilükkamise küsimuses. Lapsevanemaid, kelle laps ei saavuta koolivalmidust, nõustatakse individuaalselt.
Toimib koostöö - lapsevanem, õpetaja, erispetsialist - laste toetamiseks (koostöövormid ja korraldus)	Lapse toetamisel on põhimõtteks tema individuaalsuse ja arengupotentsiaali arvestamine, samuti lapsele turvatunde ja eduelamuse tagamine. Lasteaia õppekavas on sätestatud erinevate lasteaiatöötajate (õpetajad, juhtkond, logopeed) ülesanded erivajadustega laste arendamisel. Lapse toetamiseks teevad koostööd lasteaia personal ja lapsevanem, vajadused kaasatakse spetsialist väljastpoolt lasteaeda (arst, psühholoog). Erivajadustega lastele koostavad õpetaja ja logopeed koostöös lapsevanemaga individuaalse arenduskava.
Lapsed, kellele on võimaldatud koolikohustuse täitmise edasilükkamist, saavutavad koolivalmiduse õppeaasta lõpuks	Hetkel on liitühmas üks laps, kellel on koolikohustuse täitmine edasi lükatud ebapiisavate sotsiaalsete oskuste ja aeglasema arengu tõttu. Koolikohustuse täitmise edasilükkamise algatas lapsevanem. Käesoleval õppeaastal, kui laps on väiksemas rühmas, arendatakse teadlikult tema sotsiaalseid oskusi. Laps saab rohkem tähelepanu, teda julgustatakse ja õpetatakse abi küsima, arendatakse tema enesekindlust. Last toetavad sõbralikud kaaslased. Lapse edusammud on märgatavad: ta on julgem, avatum, valmis suhtlema. Õppeaasta lõppedes on laps saavutanud kooliküpsuse.

1. Lasteaia õppekavas on sätestatud koostöö lapsevanematega, samuti hoolekoguga.
2. Lapsevanematele tutvustatakse iga õppeaasta alguses lasteaia õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid ja sisu, laste arengu eeldatavaid tulemusi ning hindamise korraldust.
3. Lapsevanemad on kaasatud lapse õppe- ja kasvatustegevustesse (võimalus viibida tegevuste juures rühmas, lahtiste uste päevad, ühisürituste ettevalmistamine ja nendest osavõtt) ning lapse arengu hindamiseks (arenguvestlus koos küsimustiku täitmisega).
4. Lapsevanemad osalevad lasteaia sisehindamisprotsessis, andes hinnangu lasteasutuse tööle. Lastevanemate küsitlus näitas, et kõige kõrgemalt hinnatakse traditsioonide järgimist lasteaias. Hinnangud koostööle lapsevanematega olid samuti valdavalt head ja väga head (71%). Koostöö osas hinnati kõige paremaks suhtlemist õpetajaga ja usaldust lapse rühma personali vastu.
5. Õpetajad annavad lapsevanematele laste arengust individuaalset tagasisidet igapäevaste kontaktide käigus ning lapse arengut kirjeldavate näitajate kaudu (arengutabelid, arengumapid, arenguvestlus).
6. Õpetajate hinnangul vajaksid nad koolitust lapsevanemate nõustamise alal, sest vanemaid on vaja pidevalt toetada ja juhendada.
7. Õpetajad leiavad samuti, et Eesti Vabariigi Haridusseaduse § 24 praegusel kujul ei toimi („Perekondlikku kasvatust toetavad ja täiendavad koolieelsed lasteasutused“), tegelikult langeb peamine vastutus alushariduse andmisel lasteaiale.
8. Lasteasutus pakub lapsevanematele hulgaliselt erinevaid koostöövõimalusi: koolitused, sportlikud perepäevad, teatrietendused, mängupeod, mardilaat (saadud tulu eest osteti rühmadele mänguasju), rahvakalendri tähtpäevade tähistamine, kontserdid, matkad; vanemaid kaasatakse

- ürituste korraldamisesse (näitused rühmas, teemanädalal töökohtade külastamine, pidude ettevalmistamine, õueala korrastamine, ujulas abistamine jne).
9. Kesklinna lasteaial on tihe koostöö teiste valla haridusasutustega, eriti lasteaedadega (ühised koolitused, spordiüritused, juhatajate nõupidamised jms).
 10. Koduste väikelaste lauluring arendab laste sotsiaalseid oskusi ning võimaldab neil lasteaeda tulles sellega paremini kohaneda.
 11. Üldjuhul saavutavad kõik lapsed koolivalmiduse, koolikohustuse täitmise edasilükkamist esineb harva.
 12. Lapsevanemaid, kelle laps ei saavuta koolivalmidust, nõustatakse koolikohustuse täitmise edasilükkamise küsimuses individuaalselt.
 13. Lapse toetamiseks teevad koostööd lasteaia personal ja lapsevanem, vajadusel kaasatakse spetsialist väljastpoolt lasteaeda.
 14. Laps, kellele on võimaldatud koolikohustuse täitmise edasilükkamine, saavutab koolivalmiduse õppeaasta lõpuks.

III. Teemaatilise riikliku järelevalve prioriteedist lähtuv kokkuvõte

1. Kesklinna Lasteaed on munitsipaalasutus, lasteasutuse pidaja on Türi vald.
2. Lasteasutuses on 151 last, koolieelikuid on 31. Erivajadustega koolieelikuid ei ole. Kõikide laste kodune keel on eesti keel.
3. Lasteaias on üks koolieelik, kes omandas eelmisel aastal alusharidust kodus.
4. Logopeedilist abi võimaldatakse 13 koolieelikule.
5. Kõikidele koolieelikutele, kelle vanemad seda soovisid, on loodud võimalus käia teeninduspiirkonna lasteasutuses.
6. Koolieelikuid õpetab kokku kuus õpetajat: neli rühmaõpetajat, muusikaõpetaja ja liikumisõpetaja.
7. Viiel õpetajal on läbitud eelkoolipedagoogika alane tasemekoolitus, neist kahel õpetajal on kõrgharidus. Liikumisõpetaja omab pedagoogilist kõrgharidust.
8. Kaks koolieelikute õpetajat on atesteeritud vanempedagoogiks, neli õpetajat on pedagoogi ametijärguga. Liikumisõpetajale pedagoogi ametijärgu omistamine ei ole õigustatud, sest õpetajal on läbimata eelkoolipedagoogika alane koolitus (asub läbima jaanuaris 2009).
9. Lasteaias tähtsustatakse erialast enesetäiendamist: õpetajad osalevad pidevalt erinevatel koolitustel, kasutavad saadud teadmisi õppe- ja kasvatustegevuste läbiviimisel ning jagavad kogemusi kolleegidega.
10. Õpetajad lähtuvad õppe- ja kasvatustegevuste planeerimisel lasteaia õppekavast, õppe- ja kasvatustöö põhimõtetest ja eesmärkidest, õppeaasta eesmärkidest, laste arengu eeldatavatest tulemustest ja arengu hindamise tulemustest. Planeerimisel leiab vähem kajastamist laste eripära (võimed, tervises seisund, huvid, vanus, sugu jms).
11. Õppe- ja kasvatustegevus on seotud tervikult lapse elust ja ümbritsevast keskkonnast tulenevate teemadega. Tegevuste lõimimisel lähtutakse üldõpetuslikust põhimõttest, otsitakse ja rakendatakse järjest uusi võimalusi lõimimiseks.
12. Õppe- ja kasvatustegevuste läbiviimisel arvestatakse laste eripäraga (vanus, huvid, võimed, tervis).
13. Õppe- ja kasvatustegevused on mitmekesised, toetuvad lapse loomulikule huvile, pakuvad lapsele eduelamusi.
14. Lasteaias on välja töötatud erivajadustega laste arengu toetamise põhimõtted ja kord ning individuaalse arenduskava koostamise põhimõtted ja kord, millest lähtuvalt on kõik lapsega tegelevad õpetajad, juhtkonna esindaja, logopeed koos lapsevanemaga kavandanud individuaalse töö diagnoositud erivajadustega lastele.
15. Õpetajad on kandnud päevikutesse andmed õppe- ja kasvatustegevuste kohta, kus analüüsitakse tegevuste õnnestumist ning kavandatakse uued ülesanded laste arendamiseks.
16. Laste kasvukeskkond on esteetiline ja turvaline, võimaldab läbi viia üksi ja ühistegevusi, toetab koolieelikute arengut.

17. Õppe- ja mänguvahenditega, meetodiliste vahendite ning kirjandusega on lasteaed hästi varustatud, materiaalne baas toetab laste kooliks ettevalmistamist.
18. Laste toetamiseks vajalikud tugisüsteemid on lasteaias loodud ning need katavad kõikide koolieelikute vajadused (logopeed, liikumisõpetaja, tervishoiutöötaja; õppevahendid, ruumilised tingimused).
19. Lapse toetamiseks teevad koostööd lasteaija personal ja lapsevanem, vajadusel kaasatakse spetsialist väljastpoolt lasteaeda.
20. Logopeed on läbi viinud kõikide koolieelikute kõne uuringud, lapsed saavad vajalikku logopeedilist abi.
21. Logopeed teeb lapsevanemate ja rühmaõpetajatega koostööd ning nõustab neid.
22. Laste arengu hindamise põhimõtted ja korraldus on lasteaija õppekavas sätestatud. Samuti on õppekavas fikseeritud, kuidas teavitatakse lapsevanemat lapse arengust.
23. Õpetajad jälgivad süstemaatiliselt laste arengut ja hindavad nende koolivalmidust. Hindamise aluseks on koolieelikute arengu eeldatavad tulemused. Lapse arengut hinnatakse lapsest lähtuvalt, väärtustades saavutatut.
24. Vanematele tutvustatakse lapse arengu eeldatavaid tulemusi, arengu hindamise põhimõtteid ja korraldust.
25. Lapsevanemaid teavitatakse lapse koolivalmidusest: individuaalsed vestlused, arengumapi ja -tabeli tutvustamine, arenguvestlus.
26. Lapsevanemad on kaasatud lapse õppe- ja kasvatustegevustesse ning lapse arengu hindamisse. Lasteasutus pakub vanematele hulgaliselt erinevaid koostöövõimalusi.
27. Koolieelikute arengu jälgimine on hästi dokumenteeritud: arengutabelid, lapsevanema küsimustik, arenguvestluse kokkuvõtted, laste loovtööd, tegevuste vaatluslehed, õpetajate ja logopeedi sissekanded õppe- ja kasvatustegevuse päevikus.
28. Laste arengu hindamisel kogutud infot kasutatakse õppe- ja kasvatustegevuste planeerimisel: sügisel selgunud arenguvajadusest lähtuvalt kavandatakse edasine töö.
29. Õpetajad saavad koolist tagasisidet laste kooliks ettevalmistuse kohta.
30. Üldjuhul saavutavad kõik lapsed koolivalmiduse. Lapsevanemaid, kelle laps ei saavuta koolivalmidust, nõustatakse koolikohustuse täitmise edasilükkamise küsimuses.

Positiivsed tähelepanekud

1. Lasteasutuses toimub laste mitmekülgne ja järjekindel vaimne, sotsiaalne, kehaline ning emotsionaalne arendamine.
2. Pedagoogiline kollektiiv on püstitanud selged lühi- ja pikaajalised eesmärgid, millest lähtub kogu õppe- ja kasvatustegevuse kavandamine ja läbiviimine. Lasteaija personal ning lapsevanemad on õppeaasta eesmärkidest teadlikud.
3. Lasteasutuse kollektiiv on õppiv organisatsioon, kes on avatud uutele ideedele ja arenguvõimalustele.
4. Erinevate koolitusvõimaluste kasutamine, järjepidev meetodikaalane nõustamine ning heade pedagoogiliste kogemuste vahetamine tagavad õppe- ja kasvatustegevuste läbiviimise kõrgel professionaalsel tasemel.
5. Lasteaed on leidnud huvitavaid lahendusi koduloolise põhimõtte järgimise ja eesti kultuuritraditsioonide väärtustamise valdkonnas.
6. Rühmaõpetajate, muusikaõpetaja ja liikumisõpetaja vahel on hea koostöö: rühma õppe- ja kasvatustegevuste planeerimisel ja läbiviimisel tegutsetakse ühtse meeskonnana.
7. Laste arengutabelid on põhjalikud ja ülevaatlikud, võimaldavad kindlaks määrata lapse arenguvajaduse ning sellele tuginedes kavandada edasise tegevuse.
8. Lasteaed on ühinenud liikumisega Tervist Edendav Lasteaed, millest lähtuvalt pööratakse erilist tähelepanu tervislike harjumuste kujundamisele ning lapse tervisele ja arengule soodsa keskkonna loomisele.

9. Lasteaias pööratakse suurt tähelepanu laste tundekasvatusele.
10. Lasteasutus arvestab oma tegevuses kogukonna vajadusi ning on perekonnale avatud.
11. Sisehindamist läbi viies küsitakse lastevanemate ja personali kõrval ka laste hinnanguid ning arvestatakse nendega.
12. Lasteasutuse dokumentatsioon on korrektne, ühtsetel alustel vormistatud.

Lasteasutuses vajab parendamist

1. Õppe- ja kasvatustegevuse kavandamisel laste erivajadustega arvestamine.

IV. Ettepanek lasteaija juhatajale

1. Arvestada rühmade tegevuskavade koostamisel laste erivajadustega, lähtudes Vabariigi Valitsuse 29. mai 2008. a määruse nr 87 „Koolieelse lasteasutuse riiklik õppekava“ § 5 lõikest 2 ning § 8 lõikest 1.

Riikliku järelevalve läbiviimises osalenud ametnikud:

Eevi Tüüna juhataja kohusetäitja

Anne Viljat peainspektor